

Izdelovanje Kažipota e-storitev seniorjev 55+

[Zasl. prof. dr. Jože Gričar](#)

Joze.Gricar@UM.si

18. januar 2023

Izdelovanje kažipota storitev seniorjev v Sloveniji je proces, v katerem je od leta 2016 postopno zorelo spoznanje, kako koristna je lahko uporaba interneta za seniorje. Spoznanja so se oblikovala in širila na vrsti sestankov, posvetovanj in treh mednarodnih konferencah.

Posvetovanje o srebrni ekonomiji je bilo v Ljubljani 8. junija 2016 ([Silver eEconomy Development Meeting in Ljubljana](#)). Udeleženci posvetovanja so izdali *Memorandum o razvijanju srebrne ekonomije* ([Memorandum on Silver eEconomy Development](#)). Posvetovanje je spodbudilo sodelovanje skupine aktivnih upokoјencev, ki so opozarjali na priložnosti pospešenega izrabljanja interneta za koristi seniorjev.

Problematiko srebrne ekonomije je obravnaval panel *Sustainable Solutions for Demographic Changes in Central Europe – Silver Economy* na 6. konferenci e-regij, ki je bila na gradu Jable pri Mengšu 19. in 20. septembra 2016 ([6th eRegions Conference 2016: Cross-border eSolutions & eServices Prototypes Development](#)). Vodila ga je veleposlanica Madžarske, sodelovali pa so veleposlanik Italije, predstavnik Zavarovalnice Generali in predstavnik Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani. Razpravljali so o naslednjih vprašanjih:

- Koliko časa imamo, da poiščemo rešitve za starajoče se družbe v Srednji Evropi?
- Kakšne sistemske rešitve (zakonodajne, finančne, tehnične, socialne) so na mizi politikov?
- Ali v makroregionalnih strategijah obstajajo kakšni nadnacionalni projekti, posvečeni tej temi?
- Kakšne so možnosti novih tehnologij, predvsem digitalizacije in IKT nasploh?
- Kakšni poslovni modeli bi ustrezali vsem: starejšim, ponudnikom storitev in zavarovalnicam?

Leto kasneje, 29. septembra 2017 je skupina organizirala posvetovanje o vključevanju seniorjev v aktivno staranje ([Slovenia eSeniors: eInclusion in Active Aging Consultation](#)), na katerem so udeleženci potrdili interes za sodelovanje. Zamisel o kažipotu (imeniku, priročniku) internetnih e-storitev za seniorje je nastala postopno na rednih mesečnih srečanjih v prostorih Univerze za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani od oktobra 2017 do marca 2018.

Ideja *Kažipota* je bila prvič predstavljena udeležencem posvetovanja *E-vključevanje v aktivno staranje* v Škofji Loki 11. aprila 2018 ([eInclusion in Active Aging Consultation](#)). Na podlagi večjega števila predstavitev posveta in razprav so se člani skupine odločili raziskati izkušnje s tovrstnimi kažipoti v drugih državah. Sproženo je

bilo iskanje rešitev za spletne in tiskane različice kažipotov e-storitev za seniorje, pri čemer so se kot posebej zanimive izkazale izkušnje v Kanadi. V naslednjih mesecih so bili vzpostavljeni številni stiki in junija 2018 je bila v okviru Sveta Slovenije za zagotavljanje e-storitev za seniorje 55+ ustanovljena Mednarodna kontaktna skupina ([6.6.2018 Slovenia Council for eServices Provision for the Seniors 55+](#)). Rezultati so bili spodbudni.

Posvetovanje *Zagotavljanje e-storitev za seniorje 55+* v Ljubljani 12. septembra 2018 ([eServices Provision for the Elderly 55+ Consultation in Ljubljana](#)) je dalo pobudo za uresničitev zamisli za izdelavo *Kažipota e-storitev za seniorje 55+ in njihove starše, ki so 75+*. Več organizacij – večjih ponudnikov e-storitev za seniorje - je potrdilo interes za sodelovanje. To so bili Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, Slovenski zavod za zdravstveno zavarovanje, Zavod za zaposlovanje, Združenje bank Slovenije, Slovenske železnice, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Sprejeta sta bila pristop izdelave kažipota kot prototipa in metodologija odprtih inovacij. Ideje so zorele na rednih mesečnih sestankih skupine v prostorih Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije v Ljubljani od oktobra 2018 do marca 2019. Organizacije v skupini so potrdile interes, da se prouči možnosti za izmenjavanje izkušenj s podobnimi skupinami v e-regiji sosednjih držav.

Tiskan izvod *Kažipota e-storitev za seniorje 55+* v slovenskem jeziku je bil prvič predstavljen javnosti na posvetovanju *Zagotavljanje e-storitev za seniorje 55+ v čezmejni e-regiji* 9. aprila 2019 v Škofji Loki ([eServices Provision for the Seniors \(55+\) in the Cross-border eRegion Consultation](#)). Strošek tiska 500 izvodov sta prevzela [Zdravstveni dom Slovenj Gradec](#) in revija [Vzajemnost](#). Na spletni strani pa je bil objavljen [Kažipot 2019](#) v slovenskem in angleškem jeziku.

Ob 1. oktobru - mednarodnem dnevu starejših oseb 2021 sta bila na posvetovanju v Slovenj Gradcu [Sodelovanje občin pri objavljanju Kažipota e-storitev za seniorje 55+, ki skrbijo za svoje starše, ki so 75+](#) predstavljena dva *Kažipota 2021*. Izdajatelja Zdravstveni dom Slovenj Gradec (Mestna občina Slovenj Gradec in Občina Mislinja) ter Zdravstveni dom Trebnje (Občine Trebnje, Mirna, Mokronog-Trebelno, Šentrupert).

Ob 1. oktobru - mednarodnem dnevu starejših oseb 2022 je bil 30. septembra na posvetovanju v Slovenj Gradcu predstavljen [Kažipot 2022](#), izdajatelj Zdravstveni dom Slovenj Gradec (Mestna občina Slovenj Gradec in Občina Mislinja). Tiskan je bil v nakladi 2.000 izvodov in objavljen na spletni strani. Tretja izdaja Kažipota je potrdila primernost prototipnega pristopa k izdajanju takega gradiva, ki postopno dozoreva in je vsako leto boljše. Vsako leto je Kažipot bolj kakovosten, vključuje več organizacij in je vse bolj prilagojen potrebam bralcev. Dozorel je za dostavo gospodinjstvom v občini.

Objavljeni *Kažipot* je sprožil zanimanje nekaterih organizacij v sosednjih državah. Zato je bilo 4. marca 2022 vzpostavljeno *omrežje Kažipot e-storitev za seniorje 55+*

Srednje Evrope ([The Central European Seniors eServices Guide 55+](#)). Sodelujoče organizacije so si zastavile naslednje cilje:

- Podpora pri razvijanju Kažipota e-storitve za seniorje 55+ v občini (lokalni skupnosti) z vključevanjem zdravstvenega centra in občinske uprave v sodelovanju z vsemi organizacijami, ki nudijo e-storitve seniorjem. Na primer društvo upokojencev, dom starejših, knjižnica, izobraževalna ustanova, prostovoljna organizacija, prevozne storitve.
- Vključitev povezav do e-storitev za seniorje, ki jih nudijo organizacije na državni ravni. Na primer zdravstvena zavarovalnica, pokojninska zavarovalnica, zavod za zaposlovanje, združenje bank, zadevna ministrstva.
- Razširjenje sporočila o koristnosti Kažipota v občini in državi.
- Izdelava enotnega Kažipota za enostavno uporabo v trenutku, ko so podatki potrebni (enaka naslovnica, enoten način predstavitve podatkov). Vizualno naj bi bili Kažipoti v sodelujočih državah podobni, vsebina pa odvisna od lokalnih okoliščin.
- Izmenjavanje idej in izkušenj s podobnimi omrežji v drugih državah za spoznavanje najboljših praks.
- Spodbujanje objave Kažipota na spletni strani v nacionalnem in angleškem jeziku ter enkrat letno razpošiljanje tiskanega izvoda v nacionalnem jeziku vsem gospodinjstvom v občini.
- Predstavljanje dosežkov na mednarodnih srečanjih. Na primer, ob 1. oktobru – mednarodnem dnevu starejših oseb.

V Kanadi, ZDA in Avstraliji je objavljane tovrstnih *Kažipotov* redna praksa. Povezave *Links to the Seniors 55+ eServices Guide* so objavljene na spletni strani [Global Network of Associations & Networks: Retirees Developing Silver Economy](#).